

31974L0408

12.8.1974

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 221/1

NÕUKOGU DIREKTIIV,

22. juuli 1974,

mootorsõidukite sisustust (istmete ja nende kinnituspunktide tugevust) käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(74/408/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust

ning arvestades, et:

tehnilised nõuded, millele mootorsõidukid peavad siseriiklike õigusaktide kohaselt vastama, kehtivad muu hulgas sisustuse kohta istmete ja nende kinnituspunktide tugevuse osas;

kõnealused nõuded on liikmesriigiti erinevad; seetõttu on vaja, et kõik liikmesriigid võtaksid lisaks olemasolevatele eeskirjadele või nende asemel vastu ühesugused nõuded, et eelkõige oleks võimalik iga sõidukitüübi suhtes rakendada nõukogu 6. veebruaril 1970. aasta direktiivis 70/156/EMÜ (mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽²⁾ ettenähtud EMÜ tüübikinnitusmenetlust;

sõitjateruumi sisustuse, juhtseadiste paigutuse, katuse, leeni ning istmete tagumiste osadega seotud ühised nõuded on sätestatud nõukogu 17. detsembri 1973. aasta direktiivis nr 74/60/EMÜ; ⁽³⁾ nõuded seoses sõiduki sisustusega roolimehanismi käitumise osas kokkupõrke korral on sätestatud nõukogu 4. juuni 1974. aasta direktiivis 74/297/EMÜ; ⁽⁴⁾ sõiduki sisustuse, eelkõige peatugede, turvavööde kinnituspunktide ja juhtseadiste paigutusega seotud muud nõuded võetakse vastu hiljem;

on kohane kasutada peamiselt tehnilisi nõudeid, mis on vastu võetud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjas nr 17 (sõidukite tüübikinnituse ühtsed sätted seoses istmete ja nende kinnituspunktide tugevusega), ⁽⁵⁾ mis on lisatud 20. märtsi 1958. aasta kokkuleppele mootorsõidukite seadmete ja osade tüübikinnituse ja selle vastastikuse tunnustamise ühtsete tingimuste vastuvõtmise kohta;

mootorsõidukeid käsitlevate siseriiklike õigusaktide ühtlustamine eeldab iga liikmesriigi poolt ühiste nõuete kohaselt tehtud kontrollimiste vastastikust tunnustamist; kui süsteemi eesmärk on sujuv toimimine, tuleb seda kõigis liikmesriikides kohaldada alates samast kuupäevast,

⁽³⁾ EÜT L 38, 11.2.1974, lk 2.

⁽⁴⁾ EÜT L 165, 20.6.1974, lk 16.

⁽⁵⁾ EMÜ dokument, Genf

{ E/ECE/324/ } Rev. 1/Add. 16.
{ E/ECE/TRANS/505 }

⁽¹⁾ EÜT C 108, 10.12.1973, lk 75.

⁽²⁾ EÜT L 42, 23.2.1970, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesolevas direktiivis tähendab "sõiduk" teedel kasutamiseks mõeldud, kerega või kereta, vähemalt neljarattalist mootorsõidukit, mille suurim ettenähtud kiirus on üle 25 km/h, v.a rööbastel liikuvad sõidukid, põllutööriidid ja -masinad ning muud töösõidukid.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata sisseehitatud turvavööde kinnituspunktidega istmete, klappistmete ega küljega või seljaga sõidu suunas olevate istmete suhtes.

Artikkel 2

Ükski liikmesriik ei tohi keelduda sõidukile EMÜ või siseriikliku tüübikinnituse andmisest istmete või nende kinnituspunktide tugevusega seotud põhjustel, kui need M_1 -kategoria sõidukite puhul vastavad I ja II lisa sätestatud nõuetele ning M_2 -, M_3 -, N_1 -, N_2 - või N_3 -kategoria sõidukite puhul III lisa nõuetele. Sõidukikategoriad on määratletud direktiivi 70/156/EMÜ I lisa.

Artikkel 3

Ükski liikmesriik ei tohi keelduda sõiduki registreerimisest ega keelata ühegi sõiduki müümist, kasutuselevõttu või kasutamist istmete või nende kinnituspunktide tugevusega seotud põhjustel, kui need M_1 -kategoria sõidukite puhul vastavad I ja II lisa sätestatud nõuetele ning M_2 -, M_3 -, N_1 -, N_2 - või N_3 -kategoria sõidukite puhul III lisa nõuetele.

Artikkel 4

Tüübikinnituse andnud liikmesriik võtab vajalikud meetmed tagamaks, et teda informeeritakse igast I lisa punktis 2.2 nimetatud osade või karakteristikute muutmisest. Kõnealuse

riigi pädevad asutused otsustavad, kas muudatustega sõiduki puhul on vaja uut katsetamist ning uue katseprotokolli koostamist. Kui selliste katsete järel ilmneb kõrvalekaldumine käesoleva direktiivi nõuetest, muudatust ei kinnitata.

Artikkel 5

Muudatused, mis on vajalikud I–IV lisa esitatud nõuete kohandamiseks tehnika arenguga, võetakse vastu direktiivi nr 70/156/EMÜ artiklis 13 sätestatud korras.

Artikkel 6

1. Liikmesriigid võtavad 1. märtsiks 1975 vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid ning teatavad sellest viivitamatult komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad neid õigusnorme alates 1. oktoobrist 1975.

2. Pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist tagavad liikmesriigid komisjoni piisavalt varase informeerimise kõigist käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas liikmesriigi poolt vastu võetud või vastu võtta kavatatavate õigusaktide eelnõudest, et komisjon jõuaks esitada oma seisukohad.

Artikkel 7

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 22. juuli 1974

Nõukogu nimel

eesistuja

J. SAUVAGNARGUES

I LISA ⁽¹⁾**ÜLDOSA, MÕISTED, EMÜ TÜÜBIKINNITUSE TAOTLEMINE, EMÜ TÜÜBIKINNITUSE ANDMINE, ÜLDNÕUDED, KATSED, KONTROLLIMINE, TOODETE VASTAVUS**

1. ÜLDOSA

1.1. Käesolevas lisas sätestatud nõudeid kohaldatakse ainult M₁-kategooria sõidukite suhtes.

2. MÕISTED

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

(2.1.)

2.2. *sõidukitüüp seoses istmete ja nende kinnituspunktide tugevusega* – sõidukid, mis ei erine selliste oluliste näitajate poolest nagu:

2.2.1. istmete ehitus, kuju, mõõtmed ja materjal;

2.2.2. leeni reguleerimis- ja lukustussüsteemide tüübid ja mõõtmed;

2.2.3. istme kinnituspunktide ja sõiduki kere asjaomaste osade tüübid ja mõõtmed;

2.3. *kinnituspunktid* – istme sõiduki kere külge kinnitamise süsteem, kaasa arvatud sõiduki kere asjaomased osad;

2.4. *reguleerimissüsteem* – seadis istme või selle osade reguleerimiseks sõitjale sobivasse asendisse; kõnesolev seadis võimaldab eelkõige reguleerida istme asendit:

2.4.1. pikisuunas;

2.4.2. püstsuunas;

2.4.3. istumisnurga suhtes;

2.5. *nihutussüsteem* – seadis, mis võimaldab nihutada istet või mõnda istme osa kindla vaheasendita pikisuunas või muuta istme osade vahelist nurka, et hõlbustada sõitjate pääsu sõidukisse;

2.6. *lukustussüsteem* – seade, mis tagab istme ja selle osade püsimise kasutusasendis;

2.7. *klappiste* – iste, mille leeni saab lasta ette istmele ja mille istet saab pöranda suhtes ettepoole pöörata.

3. EMÜ TÜÜBIKINNITUSE TAOTLEMINE

3.1. Taotluse sõidukitüübile istmete ja nende kinnituspunktide tugevusega seotud EMÜ tüübi kinnituse saamiseks esitab sõiduki tootja või tootja volitatud esindaja.

3.2. Sellele lisatakse järgmised dokumendid kolmes eksemplaris ja järgmised andmed:

3.2.1. sõidukitüübi üksikasjalik kirjeldus, silmas pidades istmete väliskuju, istme kinnituspunkte ning nende reguleerimis- ja lukustussüsteemi;

3.2.2. istmete, nende sõidukile kinnituspunktide ning reguleerimis- ja lukustussüsteemide piisavalt üksikasjalikud joonised ettenähtud mõõtkavas.

⁽¹⁾ Käesoleva lisa tekst vastab suures osas ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirja nr 17 tekstile; eelkõige on sama osade jaotus. Kui eeskirja nr 17 punktile vastavat punkti käesolevas lisas ei ole, on number esitatud sulgudes.

- 3.3. Tüübikatsete tegemise eest vastutavale tehnilisele teenistusele tuleb esitada:
- 3.3.1. kinnitatava sõidukitüübi representatiivsõiduk,
- 3.3.2. sõidukis olevate istmete lisakomplekt koos kinnituspunktidega.
4. EMÜ TÜÜBIKINNITUS
- (4.1)
- (4.2.)
- 4.3. EMÜ tüübikinnitustunnistusele lisatakse IV lisa olevale näidisele vastav tunnistus.
- (4.4.)
- (4.4.1.)
- (4.4.2.)
- (4.5.)
- (4.6.)
5. ÜLDNÕUDED
- 5.1. Igas esitatud reguleerimis- ja nihutussüsteemis on lukustussüsteem, mis toimib automaatselt.
- 5.2. Punktis 2.5 osutatud seadise avamiseade asub istme uksepoolisel küljel. See on kergelt kättesaadav, ka kõnealuse istme vahetel tagaistmel istuvalle sõitjale.
6. KATSED
- 6.1. **Leeni ja selle lukustussüsteemide tugevuskatse**
- 6.1.1. Katse jaoks tuleb leeni, kui see on reguleeritav, lukustada asendisse, mille puhul on II lisa punktis 3 kirjeldatud mannekeeni torso kalle tahapoole vertikaalse võrdlusjoone suhtes võimalikul lähedal 25 kraadile, kui tootja ei ole määratlenud teisiti.
- 6.1.2. II lisa punktis 3 kirjeldatud mannekeeni selga simuleeriva osaga kohaldatakse leeni ülemisele osale pikisuunas ja tahapoole punkti H suhtes 53 mdaN suurust jõumomenti.
- 6.2. **Istme kinnituspunktide ja istme lukustussüsteemide tugevuskatse**
- 6.2.1. Igas istumisasendis peavad süsteemid vastu pidama punktis 6.2.2 kirjeldatud jõududele. Sellest olenemata loetakse see nõue täidetuks, kui punktis 6.2.5 ja vajaduse korral punktis 6.2.6 määratletud asendites tehtud katsed on edukalt läbitud.
- 6.2.2. Istmeraamile rakendatakse horisontaalset pikijõudu, mis läbib istme raskuskeset ja võrdub istme 20kordse kogukaaluga. Sama istmega tehakse kaks katset, esimesel korral rakendatakse jõudu ettepoole ja teisel korral tahapoole. Kui iste koosneb erinevatest osadest, mis on kõik kinnitatud raami külge, viiakse eespool kirjeldatud viisil katsed läbi iga osa suhtes. Kui iste koosneb osadest, mis on osaliselt kinnitatud sõiduki kere külge ja mis üksteist mõne oma osaga toetavad, viiakse katsed läbi üheaegselt, rakendades iga osa raskuskeskmes jõudu, mis on võrdne eraldi katsetatavale osale rakendatava jõuga.
- 6.2.3. Punktis 6.2.1 kirjeldatud katse korral võib tugevdada leeni ja istmepadja vahelist ühendust, eeldusel et tugevdavad osad kinnitatakse leeni raami külge jõe rakenduspunkti kõrgusel ja istmepadja raami kõige eesmise punkti külge.

- 6.2.4. Punktis 6.2.2 sätestatud tingimused võib lugeda täidetuks, kui istme raami külgmiste kandvate osade raskuskeskme kõrgusel rakendatakse kahte jõudu, mis mõlemad võrduvad poolega ettenähtud jõust.
- 6.2.5. Istmeid katsetatakse:
- 6.2.5.1. asendis, mille puhul sõitja istub võimalikult eespool, istmepadi on ettepoole rakendatava jõu korral kõige kõrgemas eesmisasendis ja
- 6.2.5.2. asendis, mille puhul sõitja istub võimalikult tagapool, istmepadi on tahapoole rakendatava jõu korral kõige madalamas tagumises asendis.
- 6.2.6. Kui lukustussüsteem on selgelt selline, et muus istme asendis kui punktides 6.2.5.1 ja 6.2.5.2 määratletud asendites oleks jõudude jaotumine lukustussüsteemidele ja kinnituspunktile ebasoodsam kui nendes punktides määratletud konfiguratsioonide puhul, korratakse katset istme selles asendis.

6.3. Lukustussüsteemide kindluskatsed inertsi mõjude suhtes

- 6.3.1. Kui istmele rakendatakse ettepoole ja tahapoole 20 g suurust horisontaalset pikisuunalist kiirendust, ei või ilmnedda lukustussüsteemide avanemismärke.
- 6.3.2. Punktis 6.3.1 kirjeldatud dünaamilise koormuskatse asemel võib välja arvutada inertsi mõjud lukustussüsteemide kõikidele osadele. Hõõrdejõu võib arvutuses arvestamata jätta.
- 6.4. Samaväärsed katsemeetodid on lubatud eeldusel, et punktides 6.1, 6.2 ja 6.3 määratletud tulemused saadakse täielikult asenduskatse abil või asenduskatse tulemuste põhjal tehtud arvutuste abil. Kui kasutatakse punktides 6.1, 6.2 ja 6.3 kirjeldatud mis tahes muud meetodit, siis tuleb tõestada selle võrdväärsust.

7. KONTROLL

- 7.1. Punktides 6.1 ja 6.2 kirjeldatud katsete käigus ei või ilmnedda ühtki riket istme raamis, istme kinnituspunktis, reguleerimis- ja nihutussüsteemides ega nende lukustussüsteemides. Kuid reguleerimis- ja nihutussüsteemid ning nende lukustussüsteemid ei pea nende katsete järel olema töökorras. Punktis 2.5 osutatud nihutussüsteemi peab pärast katsetamist siiski saama avada.

(8.)

9. TOODANGU VASTAVUS

(9.1.)

- 9.2. Kinnitatud tüübile vastavuse kontrollimiseks tehakse piisaval arvul seeriatoodangu sõidukite pistelisi kontrollimisi.

- 9.3. Üldjuhul piirduakse kõnealuste kontrollimiste puhul mõõtmistega. Vajaduse korral tehakse sõidukitele või istmetele siiski ka katsed punkti 6 nõuete kohaselt.

(10.)

(11.)

II LISA

PUNKTI H JA LEENI TEGELIKU NURGA KINDLAKSMÄÄRAMISE KORD NING NENDE JA PUNKTI R NING LEENI ETTEÄHTUD NURGA VAHELISE SUHTE KONTROLLIMISE KORD

0. ÜLDOSA

Käesoleva lisa nõudeid kohaldatakse ainult M₁-kategooria sõidukite suhtes.

1. MÕISTED

1.1. Punkt H: vt direktiivi nr 74/60/EMÜ IV lisa punkt 1.1.

1.2. Punkt R: vt direktiivi nr 74/60/EMÜ IV lisa punkt 1.2.

1.3. *Leeni kaldenurk* – leeni kalle vertikaalsuunas.

1.4. *Leeni tegelik kaldenurk* – punktis 3 kirjeldatud inimkeha simuleeriva mannekeeni torso võrdlusjoone ja punkti H vahel moodustuv vertikaalnurk.

1.5. *Leeni (valmistaja poolt) ettenähtud kaldenurk* – tootja määratletud nurk:

1.5.1. millega määratakse kindlaks sõidukis oleva iga istme tootjapoolne kõige madalam ja tagumine tavaline juhtimis- või sõitmisasend;

1.5.2. mille moodustavad punktis R püstjoon ja torso võrdlusjoon;

1.5.3. mis teoreetiliselt vastab leeni tegelikule kaldenurgale.

2. PUNKTI H KINDLAKSMÄÄRAMINE

Vt direktiivi nr 74/60/EMÜ IV lisa punkt 2.

3. MANNEKEENI KIRJELDUS

Vt direktiivi nr 74/60/EMÜ IV lisa punkt 3.

4. MANNEKEENI PAIGUTAMINE

Vt direktiivi nr 74/60/EMÜ IV lisa punkt 4.

5. TULEMUSED

5.1. Kui mannekeen on paigutatud punkti 4 kohaselt, loetakse sõiduki istme punkti H mannekeeni punktiks H.

5.2. Punkti H kõik koordinaadid ja leeni tegelik kaldenurk mõõdetakse võimalikult täpselt. Sama kehtib sõitjateruumi spetsiifiliste punktide koordinaatide kohta. Seejärel kantakse nende punktide asukoht vertikaaltasapinnal graafikule, millest nähtub mõõdetud leeni tegelik kaldenurk.

6. PUNKTIDE R JA H SUHTELISTE ASUKOHTADE KONTROLLIMINE NING LEENI (VALMISTAJA POOLT) ETTEÄHTUD KALDENURGA JA LEENI TEGELIKU KALDENURGA VAHELISE SUHTE

6.1. Vastavalt punktile 5.2 läbiviidud punkti H ja leeni tegeliku kaldenurga mõõtmiste tulemusi võrreldakse punkti R koordinaatidega ja sõiduki tootja poolt ettenähtud leeni kaldenurgaga.

- 6.2. Kahe punkti vahelist suhet loetakse kõnealuse istekoha puhul rahuldavaks, kui punkti H koordinaadid asuvad pikisuunalisel ristkülikul, mille pikkus ja kõrgus on vastavalt 30 mm ja 20 mm ning mille diagonaalid ristuvad punktis R. Leeni kaldenurka loetakse rahuldavaks, kui leeni tegeliku kaldenurga ja leeni (valmistaja poolt) ettenähtud kaldenurga vahe on kuni 3° . Kui need tingimused on täidetud, kasutatakse katsetamiseks punkti R ja leeni (valmistaja poolt) ettenähtud kaldenurka ning vajaduse korral reguleeritakse mannekeeni asendit nii, et punkt H langeb kokku punktiga R ning leeni tegelik kaldenurk langeb kokku leeni (valmistaja poolt) ettenähtud kaldenurgaga.
- 6.3. Kui punkt H või leeni tegelik kaldenurk ei vasta punkti 6.2 nõuetele, määratakse punkt H kindlaks veel kaks korda (kokku kolm korda).
- Kui niiviisi määratud kolmest punktist kaks asuvad ristkülikul, loetakse katse tulemusi edukaks.
- 6.4. Kui määratud kolmest punktist vähemalt kaks asuvad ristkülikust väljaspool, loetakse katse tulemusi mitte-rahuldavateks.
- 6.5. Punktis 6.3 osutatud juhtudel või kui kontrollida ei saa selle tõttu, et sõiduki tootja ei ole esitanud andmeid punkti R asukoha kohta, võib kasutada punkti H kolme kindlaksmääramise keskmist tulemust ja seda võib kohaldada kõigil juhtudel, kui käesolevas direktiivis nimetatakse punkti R.
- 6.6. Kui kontrollitakse seeriatootmises olevate sõidukite punktide R ja H suhet, asendatakse punktis 6.2 osutatud ristkülik ruuduga, mille külje pikkus on 50 mm.
-

III LISA

ÜLDNÕUDED

1. ÜLDOSA

1.1. Käesolevas lisas sätestatud nõudeid kohaldatakse M_2 -, M_3 -, N_1 -, N_2 - või N_3 - kategooria sõidukite suhtes.

2. ÜLDNÕUDED

2.1. Istmed ja pinkistmed peavad olema kindlalt kinnitatud sõiduki külge.

2.2. Liikuvaid ja pinkistmeid peab saama igas võimalikus asendis automaatselt lukustada.

2.3. Reguleeritavaid leene peab saama igas võimalikus asendis lukustada.

2.4. Kõik istmed, mida saab kallutada ettepoole või millel on kokkuklapitavad leened, peavad tavaasendis automaatselt lukustuma.

IV LISA

NÄIDIS

Ametiasutuse nimi

SÕIDUKI LISA EMÜ TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUSE JUURDE SEoses ISTMETE JA ISTME KINNITUSPUNKTIDE TUGEVUSEGA

Nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiivi (mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) artikli 4 lõige 2 ja artikkel 10

- Tüübikinnitusnumber
1. Sõiduki kaubanimi või kaubamärk
 2. Sõidukitüüp
 3. Tootja nimi ja aadress
 4. Vajaduse korral tootja volitatud esindaja nimi ja aadress
 5. Istmete kirjeldus
 6. Istmete või istmeosade reguleerimis-, nihutus- ja lukustussüsteemide kirjeldus
 7. Istme kinnituspunktide kirjeldus
 8. Sõiduki EMÜ tüübikinnituse saamiseks esitamise kuupäev
 9. Tüübikinnituskatsetega tegelev tehniline teenistus
 10. Tehnilise teenistuse katseprotokolli väljastamiskuupäev
 11. Tehnilise teenistuse katseprotokolli number
 12. Antakse/keeldutakse andmast tüübikinnitus seoses istmete ja nende kinnituspunktide tugevusega ⁽¹⁾
 13. Koht
 14. Kuupäev
 15. Allkiri
 16. Käesolevale tunnistusele on lisatud järgmised eespool esitatud tüübikinnitusnumbriga dokumendid:
 - joonised, skeemid ja kavandid, millel on kujutatud istmed ja nende sõidukite külge kinnitamise punktid ning istmete ja istmeosade reguleerimis-, nihutus- ja lukustussüsteemid,
 - fotod, millel on kujutatud istmed ja nende kinnituspunktid ning istmete ja istmeosade reguleerimis-, nihutus- ja lukustussüsteemid.

⁽¹⁾ Mittevajalik maha tõmmata.